

G E H E I M

CPN BEZIT GEEN EIGEN HANDELSONDERNEMINGEN.

In verschillende westelijke landen beschikken de communistische partijen over eigen veelal goed gecamoufleerde handelsondernemingen, die werden opgericht om uit de winsten daarvan de partijactiviteiten te financieren. De meer normale inkomsten als contributies, geldinzamelingen e.d. waren daarvoor niet voldoende. Dergelijke ondernemingen bestaan in Frankrijk en Italië met relatief grote partijen, doch zij komen ook voor in België dat nog een kleinere partij heeft dan Nederland. Deze handelsondernemingen spelen meestal een min of meer belangrijke rol in de Oost-West-handel - zij bieden de landen van het Sowjet blok tevens veelal de mogelijkheid om op een eenvoudige wijze (handels) informatie te verkrijgen.

Onlangs werd nog eens door een zeer goed geïnformeerde en gezaghebbende bron bevestigd, dat de CPN niet over dergelijke handelsondernemingen beschikt. De partijuitgeverijen en drukkerijen en de boekhandel Pegasus worden in dit verband dan niet als zodanig gekwalificeerd.

De in 1956 opgerichte "coverfirma" Felpex Im- en Exportmaatschappij, Vondelstraat 174 Amsterdam, zou tot een soort handelsonderneming van de CPN kunnen uitgroeien. Vooral nog lijkt deze firma alleen opgericht om het dagblad "De Waarheid" aan goedkoop Roemeens krantenpapier te helpen. Een opzet welke overigens niet geheel geslaagd is. Er zijn nog geen aanwijzingen dat "Felpex" het voornemen heeft, actief aan de Oost-Westhandel te gaan deelnemen.

De financiële moeilijkheden waarmee de CPN na 1947 in toenemende mate geconfronteerd werd, zijn tot 1953 voornamelijk opgelost door het toepassen van bezuinigingen, het aanwenden van reserves, het aangaan van leningen en niet in het minst door het houden van grote geldinzamelingen. Naast deze min of meer voor de hand liggende financieringsbronnen kon de CPN sinds 1953 in toenemende mate uit de baten van de communistische boekhandel en uitgeverij Pegasus putten. De winsten van Pegasus hebben de partij waarschijn-

- lijk -

GEHEIM

lijk voor een financiële debacle behoed. De bruto-winst van Pegasus (1953 ca. f 124.000; 1956 ca. f 333.000) was de laatste jaren door leveranties van Amerikaanse tijdschriften aan Peking en Moskou sterk gestegen.

Aan deze voor Pegasus en de CPN gunstige ontwikkeling is kort geleden door ingrijpen van de zijde van de regering van de Verenigde Staten een harde slag toegebracht nu de communistische boekhandel en uitgeverij de mogelijkheid is ontnomen om handelstransacties in dollars te verrichten.

Het blijft echter altijd nog een open vraag of de hierboven bedoelde bronnen voldoende zijn geweest om de CPN en haar nevenorganisaties van de noodzakelijke financiële middelen te voorzien.

juli 1958